

“Dios se esconde en las situaciones comunes de nuestra vida. No viene con eventos extraordinarios, sino con las cosas de todos los días: el trabajo cotidiano, un encuentro casual, una persona necesitada... Ahí está el Señor que nos llama e inspira nuestras acciones.”

(Papa Francisco)

CONTRA L'ONA EXPANSIVA DE LA GUERRA, RECONSTRUIR LA PAU

Com un incendi provocat per un misto encès que pot cremar tot un bosc, així una guerra, qualsevol guerra, iniciada amb l'espina d'un rancor mal paït o d'una ideologia absolutitzada, pot adquirir proporcions devastadores... fins que tard, massa tard, arriben els bombers.

Una guerra esclata quan la violència substitueix el diàleg, la negociació i l'acord almenys com a mínim de mínims. Llavors la confrontació bèl·lica, fracàs de la política, engega una ona expansiva que empastifa tot quant toca. Fins i tot les víctimes poden esdevenir botxins, com ens ho recordava fa uns dies Gervasio Sánchez en la seva crònica diària «Las guerras pueden reconvertir a las víctimas en verdugos» (D. Menorca 24-XI).

En la guerra d'Ucraïna (sense oblidar altres conflictes armats) ha quedat mediàticament clar qui és l'agressor i qui l'agredit, qui és el botxí i qui la víctima. Posicionar-nos en favor de la víctima i contra el botxí no ha estat mal de fer. Així i tot, l'agressor sempre troba motius per justificar-se i, fins i tot, plànyer les llàgrimes de les seves víctimes. Sense posar en el mateix sac atacant i atacat, qui s'autodefensa deuria preguntar-se si la identitat a preservar és supremacistica i integradora de les diferències, i l'agressor s'hauria d'haver demanat si l'amor

a la seva pàtria li dona dret d'annexionar-se unilateralment regions d'estats reconeguts, on els seus ciutadans comparteixen una mateixa llengua. En qualsevol cas, mai el pretès remei a un problema polític pot ser pitjor que la malaltia.

L'ona expansiva de la guerra pot contaminar els qui legítimament es defensen: justifica la desconfiança mútua i atia venjances; empobreix poblacions senceres; causa sofriments inenarrables; mobilitza llesves de joves soldats com a carn de canó; i la carrera armamentística que tendeix a anar més enllà de la circumstància inicial; i els guanyadors ocults en aquesta carrera: el

gran negoci dels fabricants i traficants d'armes cada cop més sofisticades. És l'espiral de la violència desfermada com una imparable ona expansiva. Un altre efecte de la contaminació pudenta de la guerra és la bipolarització bons/dolents i l'armamentisme dialèctic de les paraules.

Després de la guerra, vindrà la postguerra o bé com a triomf d'un bàndol i derrota humiliant de l'altre, o bé com a resultat d'una treva i unes negociacions de pau. Quina pau resultarà d'una victòria militar? La pau postbèl·lica no es recupera amb el silenci de les bombes: s'hauran de reconstruir destrosses i ponts de comunicació dinamitats, fer funcionar els serveis desmantellats, assegurar el retorn dels refugiats. I un repte més difícil: jutjar rectament els crims comesos en cada bàndol, curar les ferides, reconciliar-se els enemics, recuperar la democràcia, pregar pels difunts, refer la pau. I paral·lelament avançar cap a un progressiu desarmament dins un clima de confiança mútua, sense enemics amenaçadors a abatre.

Nadal és pau. Preparem-nos-hi. «**Crist és la nostra pau**: de dos pobles n'ha fet un destruint el mur que els separava i abolint en el seu propi cos allò que els feia enemics» (Ef 2, 14-18).

Joan Febrer Rotger

Pexels

Campanya de Nadal de Càritas:

“Només l'amor ho il·lumina tot”

Són molts els problemes que afecten el dia a dia de la societat (la guerra a Ucraïna, la inflació que està empobrint moltes persones). A través de la seva campanya de Nadal 2022, Càritas convida a tota la societat a prendre consciència que l'Amor ens converteix a tots en una gran família humana i ens crida a cercar el bé comú que aspira a encarnar-se en el ple accés de totes les persones als drets humans i a una vida digna.

Convençuts que l'Amor és el motor que ens impulsa a posar-nos en el lloc de l'altre, Càritas proposa aprofitar aquest temps d'Advent per a compartir l'alegria d'estimar els altres. Aquest Na-

dal volem portar llum, compromesos amb el significat del Nadal, la vida i l'esperança que brollen del naixement de Jesús en cada persona, amb els quals menys tenen, amb els quals se senten sols i tristos.

Solidaritat. Càritas ens anima a col·laborar econòmicament per a donar suport al treball de lluita contra la pobresa que realitzen les 70 Càritas Diocesanes de tot el país. En l'últim exercici, Càritas Espanyola va destinar més de 403 milions d'euros per a fer costat a 2,6 milions de persones amb problemes de desocupació, ingressos, habitatge i salut mental. L'enorme solidaritat de la societat espanyola és, sens dubte, un signe d'esperança per a tots.

Diumenge Tercer d'Advent

Lectura del llibre del Profeta Isaïes

35, 1-6a. 10

La terra eixuta i el desert estan de festa, d'alegria l'estepa floreix. La seva florida s'esbadella com l'iris, s'engalana i crida de goig. Li han estat donades la glòria del Líban, les gales del Carmel i del Saron. Són ells els qui veuran la glòria del Senyor, la majestat del nostre Déu. Enrobustiu les mans que es deixen caure, afermau els genolls que no s'aguanten. Digau als cors alarmats: Sigueu valents, no tingueu por. Aquí teniu el vostre Déu que ve per fer justícia; la paga de Déu és aquí, és ell mateix qui us ve a salvar. Llavors es desclouran els ulls dels cecs i les orelles dels sords s'obriran; llavors el coix botarà com un cervol i la llengua del mut cridarà de goig. Tornaran els que el Senyor ha rescatat, entraran a Sion cridant de goig i una alegria eterna coronarà els seus caps. Hi haurà festes i alegria, i fugiran les penes i els gemecs.

Salm responsorial 145

R: **Senyor, veniu a salvar-nos.**

Lectura de la carta de sant Jaume 5, 7-10

Teniu paciència, germans, fins que vengui el Senyor. Mirau com el pagès espera els fruits preciosos de la terra, prenent paciència fins que les pluges primerenques i tardanes l'hauran assaonada. Igualment vosaltres teniu paciència, refermau els vostres cors, que la vinguda del Senyor és a prop. Germans, no us queixeu uns dels altres, perquè no hàgiu de ser judicats; pensau que el jutge ja és a les portes. ¿Voleu, germans, un exemple de paciència en els mals tractes? Preneu el que us donen els profetes que van parlar en nom del Senyor.

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

11, 2-11

En aquell temps Joan, que era a la presó, va sentir dir allò que feia Crist, i va enviar els seus deixebles a demanar-li: ¿Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre? Jesús els va respondre: Anau a anunciar a Joan allò que veis i allò que heu sentit dir: els cecs hi veuen, els invàlids caminen, els leprosos queden pur, els sords hi senten, els morts ressusciten, els desvalguts senten l'anunci de la Bona Nova, i feliç aquell que no quedarà desenganat de mi. Mentre ells se n'anaven, Jesús es posà a parlar a la gent de Joan: ¿Què heu sortit a veure en el desert? ¿Una canya sacada pel vent? ¿Què hi heu sortit a veure? ¿Un home vestit delicadament? Els qui duen vestits delicats viuen en els palaus dels reis. ¿Què hi heu sortit a veure? ¿Un profeta? Sí, ho puc ben dir, i més que un profeta: és aquell de qui diu l'Esclat: "Jo envii davant tu el meu missatger, perquè et prepari el camí." Vos ho dic amb tota veritat: Entre tots els que les mares han portat al món, no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista; tanmateix el més petit en el Regne del Cel és més gran que ell."

Lectura del llibre de Isaïes 35, 1-6a. 10

El desierto y el yermo se regocijarán, se alegrará la estepa y florecerá como flor de narciso, festejará con gozo y cantos de júbilo. Le ha sido dada la gloria del Líbano, el esplendor del Carmelo y del Sarón. Contemplarán la gloria del Señor, la majestad de nuestro Dios. Fortaleced las manos débiles, afianzad las rodillas vacilantes; decid a los inquietos: «Sed fuertes, no temáis. ¡He aquí vuestro Dios! Llega el desquite, la retribución de Dios. Viene en persona y os salvará». Entonces se despejarán los ojos de los ciegos, los oídos de los sordos se abrirán; entonces saltará el cojo como un ciervo. Retornan los rescatados del Señor. Llegarán a Sión con cantos de júbilo: alegría sin límite en sus rostros. Los dominan el gozo y la alegría. Quedan atrás la pena y la aflicción.

Salm responsorial 145

R: **Ven, Señor, a salvarnos.**

Lectura de la carta del apóstol Santiago

5, 7-10

Hermanos, esperad con paciencia hasta la venida del Señor. Mirad: el labrador aguarda el fruto precioso de la tierra, esperando con paciencia hasta que recibe la lluvia temprana y la tardía. Esperad con paciencia también vosotros, y fortaleced vuestros corazones, porque la venida del Señor está cerca. Hermanos, no os quejéis los unos de los otros, para que no seáis condenados; mirad: el juez está ya a la puerta. Hermanos, tomad como modelo de resistencia y de paciencia a los profetas, que hablaron en nombre del Señor.

Lectura del santo Evangelio

según san Mateo

11, 2-11

En aquel tiempo, Juan, que había oído en la cárcel las obras del Mesías, mandó a sus discípulos a preguntarle. «¿Eres tú el que ha de venir o tenemos que esperar a otro?». Jesús les respondió: «Id a anunciar a Juan lo que estáis viendo y oyendo: los ciegos ven, y los cojos andan; los leprosos quedan limpios, y los sordos oyen; los muertos resucitan, y los pobres son evangelizados. ¡Y bienaventurado el que no se escandalice de mí!». Al irse ellos, Jesús se puso a hablar a la gente sobre Juan: «¿Qué salisteis a contemplar en el desierto, una caña sacudida por el viento? ¿O qué fuisteis a ver, un hombre vestido con lujo? Mirad, los que visten con lujo habitan en los palacios. Entonces, ¿a qué salisteis?, ¿a ver a un profeta? Sí, os digo, y más que profeta. Este es de quien está escrito: "Yo envío mi mensajero delante de ti, el cual preparará tu camino ante ti". En verdad os digo que no ha nacido de mujer uno más grande que Juan el Bautista; aunque el más pequeño en el reino de los cielos es más grande que él».

La misión del Precursor es la misión de la Iglesia

En el Evangelio de hoy se distinguen claramente dos partes, la primera recoge la pregunta de Juan Bautista a Jesús, formulada a través de intermediarios pues él está encarcelado, y en la segunda parte, Jesús se dirige a la multitud precisamente para hablarles de Juan.

Juan es el último gran profeta que anuncia y prepara la venida de Jesucristo, esa era su gran misión. Una vez que Jesús ha iniciado su ministerio, él sabe cuál es su papel: "Él debe crecer y yo disminuir" (Juan 3, 30). No obstante quiere asegurarse de que Jesús es realmente el Mesías que había de traer la salvación, pues su manera de actuar no coincide con la idea preconcebida que tenían todos, ya que esperaban un juez temible que castigaría a los pecadores, y ven un Jesús cercano a los pecadores y a los que sufren, que perdona, consuela y cura porque se complace ante toda persona que no tiene una vida digna. El Padre es amor y misericordia, de ahí su predilección por los más vulnerables que necesitan la esperanza de una vida plena, el don ofrecido por el Padre a todos sus hijos amados. Este es el camino que Jesús quiere mostrarnos para que, siguiéndolo, vaya haciéndose realidad el Reino de Dios. Jesús no responde a los discípulos de Juan con palabras, sino que les remite a sus obras: "Los ciegos ven... Y a los pobres se les anuncia la buena noticia." Juan conoce esta profecía de Isaías y sus dudas quedan totalmente disipadas, El Mesías habita ya entre ellos.

Jesús hace un gran elogio de Juan Bautista pero añade: "Y sin embargo, el último en el reino de Dios es mayor que él". Con Juan Bautista finaliza el tiempo de la antigua alianza (tiempo de espera) y empieza la nueva alianza, la presencia del Reino que nos trae Jesús, auténtica novedad de la Buena Noticia: todos somos hijos de Dios y debemos sentirnos responsables de los más débiles para alcanzar juntos la salvación que nos regala Jesús ya desde ahora, en este mundo.

Teresa Jansà

testimonis de fe

La fe com a camí de vida

Per jo, creure és seguir l'Evangelí, seguir la Paraula de Déu. La fe la tenc molt endins i, al llarg de la meua vida, l'he anat cultivant més. La fe és molt personal i sé el que em demana: fer el bé, ajudar els altres, estar a on m'han de menester i ser jo.

Soc feliç ajudant els altres. En aquests moments, des que visc a Ciutadella, tenc 2 grups que per jo són fonamentals. Vaig formar un grup de Carmelo Misionero Seglar (CMS), els membres del qual ens reunim una vegada al mes per fer una oració, un poc de formació i diàleg. Som la coordinadora d'aquest grup a Ciutadella.

L'altre grup és Radio María. Vaig començar l'octubre de l'any 2014 quan el meu fill, en Joan Camps, era diaca a la parròquia de la Concepció i me va convidar a venir a Ciutadella perquè es feia una retransmissió en directe de Radio María. També me va demanar que dugués coques per a la bereneta. A partir d'aquest moment, me vaig fer voluntària i ara som la responsable de difusió de Radio María Menorca.

El meu home, que en pau descansi, té un capellà cosí Juan Francisco Huguet i era fill de cosí del beat Joan Huguet.

Aquesta religiositat ens va fer viure més la nostra fe. Tenc 2 fills. En Toni, que viu a Maó, i en Joan, que des de petit va voler ser capellà. Li vam donar el camí, vam acceptar la seva vocació des del principi. Cada dia don gràcies a Déu per la família que m'ha donat i per poder ajudar a l'Església.

**Maria Antònia Serra
Sánchez-Escribano**

**A Àvila, amb la imatge de
Santa Teresa**

l'entrevista a:

JUAN MANUEL BAJO LLAURADÓ

Prevere i consiliari de Vida Creixent de la diòcesi de Tortosa. Ha dirigit una Jornada de Formació de Vida Creixent a Ferreries sota el lema: **“Renéixer, una nova oportunitat per a les persones majors.”**

A què ens referim quan parlem de Vida Creixent?

-Vida Creixent esdevé el moviment d'apostolat laical creat a França l'any 1958 (Vie Montant), per tal d'oferir a les persones grans la possibilitat de millorar-se en tots els seus valors i de créixer, tot aixoplugant-se amb confiança i joia en Déu (**oració**); units en l'**amistat** entre ells i aquells que estan al seu entorn; i encoratjant-se per difondre per tot arreu els seus dons, i fer-se presents enmig d'un món que massa sovint, avui en dia, els ignora o intenta utilitzar-los, o, fins i tot, apartar-los de la societat (**apostolat**). Els grups que s'hi formen són cèl·lules de l'Església, comunitats en creixement i que dialoguen per renéixer com a brots nous dins de la nostra societat actual.

En què consisteixen les jornades de formació?

-És una trobada de tots els membres dels diferents grups que conformen Vida Creixent, on es desenvolupa un tema concret que pot ser referent al tema del curs o d'algun tema en concret. Això denota que la persona gran té ganes de continuar creient i renaixent amb nova saba, ja que el temps que vivim demana i requereix estar al dia, en sintonia amb el que demanen els signes dels temps. Per tant, requereix caminar al ritme de tota l'Església. Exigeix una formació permanent i una apertura a l'impuls de l'Esperit.

Com ha de ser aquest renéixer, una nova oportunitat?

-Les persones grans necessiten, com tota l'Església actual, centrar la seva vida de fe en Jesucrist i viure d'una manera innovadora les seves arrels cristianes; per això li és indispensable renéixer. És una oportunitat per poder repensar i donar una nova mirada a la Pastoral de la gent gran, amb l'aixopluc de la trobada del text de Sant Joan: Nicomem amb Jesús (Jn 3, 1-12); el document dels bisbes "L'ancianitat: riquesa de fruits i benediccions" i les catequesis del Papa Francesc sobre la vellesa: "L'edat anciana, una benedicció per a la societat".

És molt important unir aquests esforços per poder entendre la demanda de la gent gran i veure quin és el seu paper actual dins de l'Església, la família i la societat. D'aquesta manera la persona gran "renixerà" per sentir-se de nou portador i transmissor del missatge de Jesús als seus coetanis i a les generacions més joves.

Toni Olives

nous llenguatges per evangelitzar

Wonder,
una pel·lícula per alegrar el teu Nadal

Segurament molts de vosaltres ja l'heu vista. És una pel·lícula molt reconeguda, que va adquirir un gran èxit de taquilla. Família, amics, grups d'estudiants de primària i l'ESO van omplir les sales dels cinemes per a descobrir una història de superació personal, basada en fets reals, que toca el cor dels espectadors.

Wonder és un film nord-americà dirigit per Stephen Chbosky, basat en el llibre de Raquel Palacio, i que compta amb les interpretacions brillants de Jacob Tremblay, Julia Roberts i Owen Wilson. La pel·lícula ens

explica la història d'Auggie, un fillet de 10 anys que pateix una malformació facial i, després de tota una vida educant-se a casa, s'ha d'afrontar a un gran repte: començar a estudiar a l'escola.

Al principi sofreix burles i assetjament escolar, una situació injusta que alguns companys i el propi director de l'escola l'ajuden a superar. "Quan puguis triar entre tenir raó i ser amable, tria ser amable", sobre aquest precepte es basa tota la pel·lícula, la importància de l'empatia i la tolerància zero als abusos queden reflectits a la perfecció des del principi. L'autenticitat, la valentia i la maduresa personal d'Auggie són una gran inspiració per als fillets i joves d'avui.

La pel·lícula es pot trobar a diferents plataformes digitals com Netflix. Deixem que l'esperit del Nadal ens acompanyi, i fem realitat en la societat el missatge de tolerància, igualtat i humanitat que "Wonder" ens presenta.

Sonia Febrer Romero

Agenda

✍ Recés d'Advent per als preveres

Dimecres 14 de desembre, a les 10.30 h, al Santuari de la Mare de Déu del Toro.

✍ Trobada d'Advent dels mestres i professors de religió

Divendres 16 de desembre amb una trobada, a les 17.30 h, a la parròquia de Sant Rafel (Ciutadella).

✍ Pregària d'Advent dels Equips de la Mare de Déu

-Dissabte 17 de desembre, a les 21 h, a l'Església de Santa Maria de Ferreries.

-Diumenge 18 de desembre, a les 17 h, al Santuari de Maria Auxiliadora de Ciutadella.

✍ "Llum de la Pau de Betlem"

Els Escoltes repartiran la Llum de la Pau de Betlem, dissabte 17 de desembre, a les 17 h, a l'ermita de Dalt San Pere Nou (Alaior).

✍ Concerts de Nadal Coral Clau de Sol

-Diumenge 11 de desembre, a les 12 h, a la parròquia del Roser des Castell.

-Diumenge 18 de desembre, a les 12 h, a l'església de Sant Antoni de Fornells.

✍ "Els Pastorets"

Representació dels Pastorets a la Sala d'Actes de Sant Miquel de Ciutadella els dies 16, 17, 18, 23 i 26 de desembre. Venda anticipada d'entrades a la taquilla (C/Andrones 23, Ciutadella) els dies 14 i 15 de desembre de 19.30 h a 21 h.

✍ "Betlems" i altres activitats de Nadal

Convidam a les comunitats i parròquies que munten "Betlem", a comunicar els dies i horaris de visita al correu electrònic: comunicacio@bisbatdemenorca.org. També a enviar-nos la informació de concerts i altres activitats nadalenques que es preparin. La data límit per a fer arribar la informació és el 12 de desembre i sortirà publicada al Full Dominical del 18 de desembre.

Notícies nostres

"Una política comunitària basada en l'esperança"

Divendres 25 de novembre va tenir lloc al Seminari Diocesà (Ciutadella), la segona jornada de teologia d'aquest curs, unes jornades que la Diòcesi de Menorca organitza anualment amb l'ISCREB (Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona).

Es va tenir el gust de comptar amb la ponència de Xavier Alonso Calderón, Doctor en política migratòria i membre de Cristianisme i Justícia, el qual va tractar el tema "Populisme i Democràcia des del punt de vista de la Doctrina Social de l'Església." La xerrada, sens dubte, va ajudar els assistents a prendre consciència de la importància de treballar tots junts per a enfortir la democràcia davant les amenaces populistes que creen crispació, por i divisió arreu del món. Es va destacar que "la política, des de la Doctrina Social de l'Església, és una caritat suprema, que cerca el bé comú", manifestant, en aquest sentit, que "l'Església convida els cristians a participar amb

Bisbat de Menorca

els no creients, perquè la política és un mitjà privilegiat per a lluitar per la dignitat de la gent i per la justícia. La participació comunitària és una manera de mantenir la democràcia."

Al canal de Youtube del Bisbat de Menorca podeu escoltar l'entrevista que hem fet a Xavier Alonso. Hi trobareu altres reflexions enriquidores sobre aquest tema.

Assemblea General dels Escoltes de Menorca

La Sala d'Arcs del Seminari Diocesà (Ciutadella) va acollir el 25 de novembre un altre acte important: la 52ª Assemblea General

Ordinària dels Escoltes de Menorca (MSC).

Va ser un moment per fer revisió del curs passat i presentar els objectius i projectes per aquest curs 2022-23, que serà el darrer de l'equip dirigent actual. També es va aprovar el pressupost per a l'any 2023. L'Agrupament Escolta Santa Eulàlia a Alaior, acollirà i organitzarà l'acte de repartiment de la Llum de la Pau de Betlem el proper 17 de desembre. D'altra banda, l'A.E. Tramuntana de Maó, serà l'encarregada de la Diada del Pensament el proper febrer, i l'Agrupament Escolta Sant Antoni Maria Claret de Ciutadella, organitzarà a finals d'abril la trobada de Sant Jordi 2023.

Escoltes de Menorca (MSC)

Triduo en honor de la Virgen de la Medalla Milagrosa

Los días 24, 25 y 26 de noviembre tuvo lugar la celebración del Triduo en honor de la medalla de la Virgen Milagrosa en la iglesia de San José de Mahón, presidida por Mn. Llorenç Sales.

Se contó con una gran asistencia de devotos, miembros de la asociación de diversos pueblos de la isla, hermanas de la caridad, visita domiciliaria, etc. El último día del Triduo, como de costumbre, se repartieron entre los asistentes, calendarios y medallitas de la Virgen, que previamente habían sido bendecidos, al igual que la medalla que se impuso a la nueva celadora, Patricia. Damos gracias a Dios y a la Virgen María por haberlo podido celebrar un año más y le pedimos su intercesión para que nos ayude a poder celebrarlo cada año y que nos guíe siempre en nuestras vidas.

C. Milagros Florit, Presidenta AAMM

Bisbat de Menorca